

Prágai inklúzió – itt volt a helyem

Egy októberi szerda este havi könyvklubomról zötyögtem hazafelé a villamoson, amikor váratlanul megcsörrent a telefonom az újonnan zsákmányolt olvasnivaló mellett a táskámban. Ki lehet az ilyenkor? Iskolai Erasmus-koordinátorunk hívott, hogy váratlan, komoly indok miatt egy kiutazó kollégám visszalépett, ezért lenne egy szabad hely talán éppen számomra az inkluzív oktatásról szóló Erasmus+ kurzuson Prágában, október utolsó hetében. Minden meg van szervezve, érdekel-e a dolog.

Érdekelt.

Igaz, nem mondtam azonnal igent, mert az őszi szünetre voltak már ötleteim önmagam lefárasztására és a feltöltődés módjaira egyaránt... De ha már inklúzió, töprengtem, talán tényleg nekem is ott lenne a helyem...? ...!

Természetesen nem bántam meg, hogy igent mondtam, és az alábbiakban le is írom, miért, de hadd kezdjem azzal, miért fejlődhet komolyan szakmai téren egy pedagógus, ha egy hetet idegen országban tölt, és részt vesz egy angol nyelvű Erasmus+ továbbképzésen.

Éppen az indulás előtt néhány nappal hallgattam meg egy neveléssel-oktatással foglalkozó beszélgetést, amelyben a jelen helyzet mellett a jövő sokszor ma még ismeretlen kihívásaira rátermetten reagáló ember képességeiről gondolkodtak közösen a szakértők. A digitális forradalom korszakát éljük, mely során a korábbi, tudásanyag és képességek közötti egyensúlyok felbillentek, a munkaerőpiac pedig sokkal gyorsabban és érzékenyebben fogja be a változás szeleit, mint a törvényekkel lehorgonyzott közoktatás.

Az már most látszik, hogy egy gyorsan változó világban – függetlenül attól, hogy mi okozza a változást, vagy hogy az egyén milyen véleménnyel van az új helyzetről – felértékelődnek az úgynevezett transzverzális (= keresztirányú, azaz nem kizárólagosan egy szakmához / tevékenységhez kapcsolódó) képességek, vagyis a rugalmasság, a konstruktív kommunikáció és együttműködés, a problémamegoldó gondolkodás,

valamint az önálló és szakmai fejlődés irányításának képessége. Csak ezek birtokában képes az ember helyesen navigálni a változások között – és változtatni, ha arra van szükség. Az egészben pedig az a szép, hogy ezek a tulajdonságok mindig fontos, örök emberi értékek voltak, a Bibliában is rájuk ismerhetünk egytől egyig. Az algoritmus-áramlatok közepette azonban még fontosabbakká váltak társadalmunk, kultúránk számára, mint valaha.

Több nyugati ország már fejlesztendő kompetenciákként rögzítette a transzverzális készségeket saját nemzeti alaptantervében, az viszont minden európai állam számára fejtörést okoz, hogy a jelenleg aktív pedagógusok nagyon kis százaléka tudja is, hogyan fogjon hozzá e készségek hatékony fejlesztéséhez nem csupán diákjai, hanem saját maga esetében.

Az Erasmus+ kurzusok éppen ebben hívatottak támogatást adni: a továbbképzés során a résztvevők új szemléletmódot sajátíthatnak el, és olyan gyakorlati eszközöket kapnak készhez, melyek segítségével másokban is kialakíthatják ugyanezt. Mindez nemzetközi környezetben és idegen nyelven történik, azaz olyan, tőlük is kivételes rugalmasságot, alkalmazkodóképességet és együttműködési hajlandóságot megkövetelő helyzetben, melyben résztvevő maga is komoly egyéni fejlődési utat járhat be e kompetenciákban a páros, kis- és nagycsoportos feladatokon keresztül, továbbá az állandó önreflexió során. Így adhatja tovább a későbbiekben mindezt hitelesen, és vezetheti az általa már bejárt új útra a rábízottakat.

Állíthatom, hogy ez valóban igaz, és hálás vagyok, hogy végül én tölthettem be a hetedik helyet négy olasz, egy ciprusi és egy szlovák kollégám mellett a prágai továbbképzésen. Mindegyikük pedagógiai asszisztensként dolgozott, vagyis éppen olyan diákok mellé vannak rendelve, akik számára az inklúzió kulcsfontosságú. Rendkívül elhivatottak voltak mindannyian, és tőlük is sokat tanultam, nem csak oktatóntól, aki egyébként iskolapszichológusként és a prágai nemzetközi munkavállalók beilleszkedését segítő

pszichológusként dolgozik, ha éppen nem Erasmus-kurzusokat tart. Kiváló szakemberek vettek tehát körül, kölcsönösen tanultunk egymástól, és mindenki lelkesen vett részt a tanfolyam minden óráján.

A kurzus öt napjába rengeteg minden belefért, és nem volt egyetlen olyan pillanat sem, amely ne követelt volna osztatlan figyelmet, ugyanis a fő témákat mind interaktívan, páros és csoportos munka segítségével dolgoztuk fel. A kurzus minden esetben arra épített, amit már tudtunk, és ezt kereteztük közösen újra. Volt részünk kommunikációs tréningben (erőszakmentes kommunikáció, konfliktuskezelés), érzékenyítésben, tudatosíthattuk az érzelmi és társas készségek mibenlétét, valamint az értékeket, amelyek mentén élünk és döntéseket hozunk, továbbá beszélgettünk a pozitív iskolai légkörről és környezetről, az értékelés és önértékelés módszereiről és fejlesztéséről, végül pedig kooperatív városjáró játékkal és kreatív alkotófeladatokon keresztül teszteltük mindazt, amit az első napok során rendszereztünk és tanultunk, kiegészülve egy másik Erasmus+ csoporttal.

Számomra a legmeghatározóbb az értéktudatossághoz kapcsolódó tevékenységsorozat volt, amely során először egy mese szereplőinek erkölcsait tettük mérlegre egyénileg, majd vita kíséretében közösen, ezután tudatosítottuk, hogy a legerkölcstelenebbnek minősített szereplő is bizonyos értékektől vezérelve hozott olyan döntést, amelyet, végül pedig ki-ki saját értékein sorrendbe állításán keresztül döbbsent rá, hogy a hét különböző értékpiramis, amit az asztalunkon egyénileg felépítettünk, lényegében ugyanazokra az

irányvonalakra mutat. Mindannyian mélyen belevonódtunk a feladatba. A hasonló módon elgondolkodtató kérdések és teljes lényünket igénylő válaszok azok, amelyeket nem felejtünk el soha.

A legnagyobb kihívást sokszor a nyelvi korlátok jelentették, de a technika segítségével mindent megoldottunk. Az egyik résztvevő gyakorlatilag csupán gyenge alapfokon tudott angolul, ezért egy szöveges szinkrontolmacsoló applikáció segítségével értette meg, amiről a diskurzus folyt, emellett egy fordítóprogram használatával ő is meg tudta osztani velünk a saját hozzászólásait. Szeretném kiemelni, hogy mindannyian sokat tanultunk rövid és pontos válaszaiból, ötleteiből. Vele kerültem párba egy kommunikációs problémát tartalmazó jelenet eljátszásának céljából, és a három lehetőségből (passzív, passzív-agresszív és agresszív attitűd) csak azért sem a passzív választottuk!

Essék szó arról is, hogy mit viszek magammal Prágából ez után a hét után. Hétfőről az óvárosi csavargás szabadságát, keddről egy esti találkozó és beszélgetés élményét három Baár-Madasos kollégámmal, Hontvári Lúciával, Hornyánszky Andreával és Bihari Andreával, akik valódi őszi szünetüket töltötték Prágában. Szerdáról a Pinkas-zsinagóga falát az áldozatok neveivel, akik között keresés nélkül is megakadt a szemem a Pollák családon és egy Klárán, csütörtökről a kubista stílusú Fekete Madonna házát a benne működő múzeummal, ahol életemben először láttam kubista bútorokat és formatervezést, majd ünnepélyesen elfogyasztottam egy fagyikelyhet és egy grogot az első emeleti kubista kávéházban. Végül péntekről a Lobkowicz-palotából azt a mindössze öt centi plusz fél centi üvegnyi távolságot, amely elválasztott Beethoven 4. és 5. szimfóniájának kéziratától. És ez csupán a best of, hiszen meg sem említettem a várat, a városházát, a régi zsidó temetőt, a szecessziós épületeket, Kafkát, a selymes és krémes forró csokit, és egy óriási maci ölelését sem, arról a bizonyos motorbicikliről nem is beszélve...

Hálás vagyok a továbbképzés lehetőségéért az Erasmus+ programnak és az azt életre hívó szervezeteknek, köszönöm a pályázattal járó rengeteg adminisztratív és kapcsolattartói munkát Zöllnerné Kondella Mártának és Schmidt Flórának, iskolánk Erasmus-koordinátorainak, és természetesen a Baár-Madasnak, hogy évek óta támogatja, hogy sokan részt vegyünk a programban, hogy hozzám hasonlóan a vártnál jóval gazdagabban térhessünk haza a képzésről.

Végül álljon itt egy kreatív szöveges összegzés, a kurzuson tanult módszer alapján. A feladat Prága leírása volt személyes tapasztalatainkon keresztül. A recept a következő: 1. sor: Prága, azaz az összegzés tárgya. 2. sor: két melléknév, 3. sor: két -ás/-és végű főnév, 4. sor: egy négy szóból álló mondat. Eddig mindegyik sor pozitív töltetű. A szöveg második fele, vagyis az 5–8. sorok tükörképei az előzőeknek fordított sorrendben, negatív töltettel: 5. sor: egy négyszavas mondat, 6. sor: három -ás/-és végű főnév, 7. sor:

két melléknév, és végül a 8. sorban egy szinonimát kell írni az 1. sorban megjelölt fogalomra, azaz az összegzés tárgyára:

Prague
cultural   historical
exploring   photographing   wondering
IT   FEELS   FAMILIAR   EVERYWHERE
MUSEUMS   CLOSE   TOO   EARLY
queueing   freezing   getting lost
humid   dark
Budapest

Pojják Klára